

Ændringer i Ekspropriationslovgivningen, at der har jo i en hel Del Aar lydt Klager over den nuværende Ekspropriationslov af 1846 og de Regler, der gælde for Udnævnelsen af Taksationskommissionerne, og ikke mindst over den Maade, hvorpaa Kommissionsformændene til Tider — i alt Fald visse Kommissionsformænd — have opfattet den Stilling, som Sogneraadets delegerede havde indenfor Kommissionen, idet de ikke betragtedes som Medlemmer af denne. Det har i alt Fald været hævdet fra nogle Formænds Side. Om det er Ordningen af dette Forhold, der er tænkt paa her, ses imidlertid ikke. Man kunde paa den anden Side ogsaa tænke sig, at dette Punkt paa Programmet kunde opfattes som en langt videregaaende Opgave, saaledes at det greb dybt ind i den Samfundsordning, vi nu have levet under i saa lang Tid. Hvis noget saadant skulde tilsigtes ved den kommende Kommission, vil jeg dog allerede her for mit Vedkommende tage et bestemt Forbehold mod, hvilke Planer der kunde fremkomme i den Retning. Hvis det derimod kun tilsigtes at rette de Fejl eller Mangler, der findes i den gældende Ekspropriationslov, naar den anvendes ved Overgang af Jord til almenyttigt offentligt Brug, til Gennemførelse af Jernbaneanlæg og deslige, kan jeg fuldt ud samstemme med, at noget saadant tages op til Forhandling. Med disse Ord skal jeg anbefale det foreliggende Forslag.

Chr. Ravn: Kommissioner ere neppe saa højt i Kurs for Tiden, som de have været før. Grunden hertil er vel nærmest den, at vi have faaet saa mange af dem, at der overlades saa meget Arbejde til Kommissionerne, og at en Del af dem har været noget sejlivet, samt at de trods et dygtigt og stort Arbejde alligevel ikke altid have forstaaet at tilfredsstille de Krav, der have været stillede til dem. Dette gælder f. Eks. den sidste Kommission, der skulde forberede Forslag til Lov om Aktie- og Andelsforetagender. Da der nu for Alvor tænkes paa en Omordning af Valgkredsene og en Omordning af Forfatningsforholdene paa forskellig Led, kunde det maaske være ret nærliggende at overveje, om nogle af Rigsdagens Udvalg ikke kunde blive permanente, i alt Fald til det næste nye Valg

til Rigsdagen; derved vilde saadanne Udvalg med Ret til at tilkalde faglig og saglig Bistand kunne udføre Kommissioners Arbejde. Ganske vist vilde der derved lægges større Beslag paa Rigsdagens Arbejdsevne, men det vilde ogsaa skaffe den større Indflydelse og Anseelse, og Arbejdet vilde blive gjort der, hvor den endelige Afgørelse en Gang skal træffes.

I det foreliggende Tilfælde er Sagen en noget anden. Det drejer sig her om Nedsættelse af en Landbokkommission, og Tanken gaar uvilkaarlig tilbage til de mange Kommissioner og Reformers i den sidste Halvdel af det 18. Aarhundrede og da særlig til den store Landbokkommission af 1786, som altid vil blive mindet med Taknemmelighed — det er jo i Virkeligheden Frugterne af dens Arbejde, det danske Landbrugs senere Opsving hviler paa.

Opgaverne for Kommissionen ere jo nævnte gentagne Gange i Dag: Undersøgelse af Kreditforholdene, Adgang til Brug af Jord, som er i offentligt Eje, og mulige Ændringer i Ekspropriationslovgivningen. Udtale sig indgaaende herom kan man ikke, thi i saa Fald havde vi vel ikke haft nogen Kommission behov, men at vi trænge til en bedre Ordning af Landbrugets Kreditforhold, ere sikkert alle enige om, det er jo et stort og omfattende Spørgsmaal. I de forskellige Forhold er der ikke saa lidt Misvisning, der er skærende Modsætning mellem Vurderingen og Laaneydelser i Huse, der opføres eller ere opførte ved mere eller mindre tilfældige Færdselscentre, og Vurderinger og Laaneydelser til Landejendomme til Gaarde og Huse med Jord, og faa vi en Gang et Krak, kan det let blive skæbnsvangert for de sidstes Ejere. Kan det, hvad jeg haaber, lykkes at faa en bedre Ordning af Landbrugets Kreditforhold, vil det være et stort Gode. Det private Lovforslag, som er forelagt af det ærede 5te Medlem for 6te Kreds (Hey), og som for Tiden behandles, tyder ogsaa hen paa, at vi trænge til at faa Kreditsspørgsmaalet ordnet og klaret. — Spørgsmaalet om Former for Adgang til Brug af Jord, som er i offentligt Eje, tager vel nærmest Sigte paa Muligheden af Statsfæste. Der synes her at være en ret stor Modsigelse. Slægt efter Slægt har arbejdet og stridt for at blive Selvejer af sin Jord, blive Ejer fuldt ud, uden Indskrænkning. Vi have nu en